

Prohlášení o knihovnách a intelektuální svobodě

Toto prohlášení bylo zpracováno IFLA/FAIFE a schváleno Výkonnou radou IFLA 25. března 1999. Haag, Nizozemsko.

[Alarabia](#), [Balgarski](#), [Bangla](#), [Bosanski](#), [Chaltibhasa](#), [Dansk](#), [Deutsch](#), [English](#), [Español](#), [Farsi](#), [Français](#), [Hangul](#), [Hrvatski](#), [Íslenska](#), [Italiano](#), [Kartuli](#), [Lietuviškai](#), [Magyar](#), [Nederlands](#), [Nihongo](#), [Norsk](#), [Polski](#), [Portugues](#), [Russkij](#), [Shqip](#), [Srpski](#), [Suomeksi](#), [Svenska](#), [Tagalog](#), [Tamil](#), [Türkçe](#), [Viet](#), [Zhongwen](#) (simplified), [Zhongwen](#) (traditional)

IFLA (Mezinárodní federace knihovnických spolků a institucí) podporuje, hájí a prosazuje intelektuální svobodu, tak jak ji definuje Všeobecná deklarace lidských práv Spojených národů.

IFLA prohlašuje, že lidské bytosti mají základní právo přístupu k projevům vědění, tvůrčího myšlení a intelektuální činnosti a právo veřejně vyjádřit své názory.

IFLA je přesvědčena, že právo na vědění a svoboda projevu jsou dva aspekty téhož principu. Právo na vědění je podmínkou svobody myšlení a svědomí; svoboda myšlení a svoboda projevu jsou nezbytnou podmínkou svobody přístupu k informacím.

IFLA prohlašuje, že zasazovat se o intelektuální svobodu je základní povinnost knihovnické a informační profese.

IFLA vyzývá proto knihovny a pracovníky knihoven, aby dodržovali zásady intelektuální svobody, volného přístupu k informacím a svobody projevu a respektovali soukromí uživatelů knihoven.

IFLA vybízí své členy, aby aktivně prosazovali přijetí a uskutečňování těchto zásad. Za tím účelem IFLA prohlašuje, že:

- Knihovny zajišťují přístup k informacím, ideám a uměleckým dílům. Jsou branou k vědění, myšlení a kultuře.
- Knihovny poskytují základní podporu celoživotnímu vzdělávání, samostatnému rozhodování a kulturnímu vývoji jak jednotlivců, tak skupin.
- Knihovny přispívají k rozvoji a dodržování intelektuální svobody a ochraně základních demokratických hodnot a všeobecných občanských práv.
- Knihovny jsou odpovědné za zajištění a usnadnění přístupu k projevům vědění a intelektuální činnosti. Za tím účelem knihovny získávají, uchovávají a zpřístupňují nejrůznější materiály, odrážející pluralitu a rozmanitost společnosti.
- Knihovny zajišťují, aby výběr a zpřístupňování knihovních materiálů a služeb byl řízen odbornými hledisky a nikoliv politickými, morálními a náboženskými názory.
- Knihovny získávají, pořádají a šíří materiály svobodně a vystupují proti každé formě cenzury.
- Knihovny umožňují rovnoprávný přístup k materiálům a službám všem uživatelům, bez diskriminace z důvodu rasy, přesvědčení, pohlaví, věku či jiného důvodu.
- Uživatelé knihovny mají právo na soukromí a anonymitu své osoby. Knihovníci a další pracovníci knihovny nesmí sdělit třetí osobě totožnost uživatelů ani informace o jimi užívaných materiálech.
- Knihovny dotované z veřejných prostředků a přístupné veřejnosti prosazují zásady intelektuální svobody.
- Knihovníci a další zaměstnanci těchto knihoven mají povinnost hájit tyto zásady.
- Knihovníci a další odborní pracovníci knihoven plní své povinnosti vůči zaměstnavateli i vůči uživatelům knihovny. V případě konfliktu těchto povinností má přednost povinnost vůči uživatelům.

Překlad: PhDr. Anna Malá

Překlad byl financován z grantu Ministerstva zahraničních věcí ČR